

2890 ע.ע.

פרוטוקול מס. 23/8

מישיבת ועדת העבודה
מיום ד', כ"א בתמוז תשי"ח - 9.7.1958
(בשעה 8.30)

נכחו:

- חברי הוועדה:
  - י. אלמוגי - מ"מ היו"ר
  - מ. ארם
  - ש. בנה
  - י. כהן
  - ה. לסרן
  - ק. כהנא
  - ח. מיגורי-כהן
  - מ. קלמר
  - א. דיפלט
  - י. דיפתין

מזכרים:
ה. כוכבי - מנהל אגף התעסוקה והקליטה במשרד העבודה

ד. שרי - מנהל המח' ליחסי עבודה

מר קליינרמן - מטעם משרד העבודה

א. לבנה - היועץ המשפטי של משרד העבודה.

סדר-היום:

1. שאלות;
2. המסך הדיון בחוק התעסוקה, תשי"ח-1958.

פנתה את הישיבה.

מ"מ היו"ר י. אלמוגי:

קראתי בעתונות כי נחקלה ע"י מנכ"ר-המדינה ושר העבודה משלחת של 300

משתכנים סובסידיים, וכן נמצא בידי סטמן בענין זה. הייתי מבקש לקבל אינפורמציה בענין זה מנציגי משרד העבודה, או שנעמיד ענין זה על סדר-היום של ישיבתנו הקרובה.

אבקש מנכ"ר-הכנסת בנה להגיש את שאלתו בכתב, אעבירנה למשרד העבודה ובשוב הנכ"ר נקבל תשובה.

מ"מ היו"ר י. אלמוגי:

ע.ע.

י. ריפתין:
התרשמתי קשות מטעם העבודה בבאר-שבע, והגעתי למסקנה שיש צורך במאמצים מיוחדים כדי להקל על המצב. אני חושב שגם ועדת העבודה יכולה לסייע בשאלה זו, והייתי מציע שהיו"ר יביא את השאלה לדיון בישיבה הקרובה, או שיביא דו"ח על פעולתו בשטח זה.

ס'ס היו"ר י. אלמוגי: אמטור את השאלתה ליו"ר הקבוע של הוועדה.

ס. קלמר:
ביקרתי בשבוע שעבר בעיירה שלומי, ובירדעם שאני חבר וועדת העבודה של הכנסת מסרו לי תושביה על קיפוחים מצד המועצה האיזורית ככל השטחים, בעיקר בשטח העבודה. לאחר מכן קראתי בעתונות, כי למרות הנסר העבודה במקום הביאו לשם מעכו 130 פועלים, ועל רקע זה הייתה התנגשות של תושבי המקום עם המשטרה. אינני רוצה לקבוע מי אשם במקרה זה. זוהי עיירה השוכנת ליד הגבול, יש בה משפחות המטופלות בילדים רבים, ועל כן אני מציע לבחור בוועדת משנה, אשר תבקר במקום ותבחון את הבעיות.

ס'ס היו"ר י. אלמוגי: ההצעה תועבר לידיעת היו"ר הקבוע של הוועדה.

י. ריפתין:
ברצוני למסור כי בעיה דומה הועלתה אמש על ע"י חבר הכנסת גרינברג גם בוועדת הפנים, הבטחתי להעביר את המסנוגרמה של דברי חבר-הכנסת גרינברג לשר הפנים, ולאחר שנקבל את תשובתו תחליט הוועדה מה לעשות.

ס'ס היו"ר י. אלמוגי: דברי חבר-הכנסת קלמר יובאו לידיעת היו"ר הקבוע של הוועדה.

חוק ארגון התעסוקה, תשי"ח-1958.

סעיף 32:

ס. קלמר:
אני תומך בסעיף זה, המתייך בזיקה ללשכת העבודה גם את העובד וגם אתנות העבודה, אולם החובה מוגבלת רק לענפים המפורטים בתוספת השניה, פירוש הדבר, כי לגבי הענפים שאינם מפורטים בתוספת השניה אין חובה של זיקה ללשכת העבודה. לדעתי, צריך להיות סעיף כללי האומר, שלא יתקבל אדם לעבודה אלא אם נשלח ע"י הלשכה, כלומר, החוק יחול על כל המקצועות, ואפשר אחר-כך לקבוע מקצועות יוצאים מן הכלל שהחוק לא יחול עליהם.

ש. בבה:
אני חושב כי התוספת השניה יכולת את רוב ענפי העבודה, ואני סבור כי יש ענפים שיש להוציאם מהתוספת, כמו הענפים המפורטים בסעיפים 10, 11 ו-12 של התוספת.

ע.ע.

ה'תשי"ח

מ"ס היור"ר י. אלמוגי:

המדובר בעיקרון אם חובת הזיקה ללשכה חלה על כל ענפי העבודה, או רק על הענפים המפורטים בתוספת השניה, ואיננו דנים עכשיו על פרטי התוספת השניה.

י. ריפתין:

אני תומך בהצעת חבר-הכנסת קלפר לקבוע עקרון יסודי, עמית וצאים מן-הכלל, וזה בגלל שתי סיבות: 1. קביעה זו תקבע בסיס לתפולה כוללת יותר של החוק; 2. אי-אפשר מבחינה פסיכולוגית לצאת בהכרזה כה כבירה ואחר-כך לסייג אותה, כפי שזה נעשה בתוספת השניה; קיימת סתירה בין ההכרזה בסעיף 32 לבין נוסח התוספת השניה.

י. כהן:

אני תומך בסעיף 32 כפי שהוא מוצע. בתוספת השניה מפורטים רוב ענפי העבודה במדינה, והכרזה היא שלא יהיה צורך מפעם לפעם להוציא ענפי עבודה מתחולת סעיף 32.

ח. למדן:

אם קובעים שהזיקה ללשכת העבודה תחול על כל ענפי העבודה, אנו מבטלים באופן אוטומטי כמה לשכות הקיימות זה שנים באופן נפרד, כמו לשכות האחיות, המהנדסים, הרופאים ועוד, דבר שאינו רצוי לכל הדעות.

מ"ס היור"ר י. אלמוגי:

ישנן שתי אפשרויות לניסוח הסעיף, שיש הבדל מהותי ביניהן: 1. הנוסח המוצע; 2. כדלקמן: "לא יקבל אדם עובד, אלא אם נשלח ע"י לשכת עבודה וניתן ממנה על כך אישור בכתב; ולא יתחיל אדם לעבוד אצל מעביד, אלא אם נשלח על ידי לשכת עבודה וניתן ממנה על כך אישור בכתב. יוצאים מן הכלל ענפי עבודה, מקצועות ועבודות המפורטים בתוספת השניה". ברור שאם הסעיף ינוסח באופן חיובי, יהיה צורך לערוך מחדש את התוספת השניה.

ר. שרי:

אפשר לנסח את הסעיף כדלקמן: "כפוף להוראות התוספת השניה, לא יקבל..."

ס. קלמר:

לשכות העבודה הנפרדות שהיו קיימות עד כה, התקיימו שלא כחוק, ובניגוד לדעת סיעות המיעוט בלשכת העבודה הכללית, שלא היתה להן השפעה על חלוקת העבודה בלשכות אלה. אם יש צורך במדור מיוחד לאחיות, מהנדסים וכו', ישנו בחוק סעיף המאפשר הקמת מדורים מיוחדים ליד הלשכות.

איננו יכולים לקבל את הצעת פר שרי

מבלי לקבוע קודם את פרטי התוספת, ואני מציע לקבל את הנוסח שהוצע ע"י יור"ר הוועדה.

א. רימלט:

אני מזוהר מפני תפיסת מדינה, שתהפוך את החוק לגזירה שהציבור לא יוכל לעמוד בה. אי-אפשר לקבוע כלל, ואחר-כך יוצאים מן-הכלל. אם רוצים בעבודה מאורגנת ובחלוקת עבודה צודקת, צריך להוציא מראש את אותם המקצועות שאין אפשרות לקבל לגביהם את העיקרון של זיקה ללשכת העבודה.

ע.ע.

ט. ארם:

אני מציע למחוק את המלים: "בענפי העבודה, במקצועות ובעבודות המפורטים בתוספת השניה".

מ"מ היו"ר י. אלמוגי:

אני מציע לקבל את הנוסח של סר שרי.

ח. למדן:

אני מציעה לדחות את הדיון בסעיף זה עד לדיון בתוספת השניה.

הנחלט לדחות את הסיכום של סעיף 32 עד לדיון בתוספת השניה.

סעיף 34:

ר. שרי:

אנו מציעים לנסח את הסעיף כדלקמן:

"סעיף 32 לא יחול במקרה שבין העומד להתקבל

כעובד או בן-זוגו ובין הזקוק לעובד או בן-זוגו יש קירבת משפחה,

שתפורט בתקנות, והמעביד מסר ללשכת עבודה הזדעה בכתב על כוונתו לקבל

את העובד בצירוף הוכחות על קרבת המשפחה. הודיעה הלשכה למעביד

שההוכחה הניחה את דעתה תוך 3 ימים או לא השיבה תוך 3 ימים, יקבל

המעביד את העובד כאמור."

מ. קלמר:

אני מציע לקבוע הגבלה של מספר בני

המשפחה שאפשר לקבל לעבודה.

ר. שרי:

אם השר יקבע בתקנות את סולם הקרבה המשפחתי

ממילא יוגבל מספר בני המשפחה שאפשר לקבל

לעבודה. הכוונה היא לא לאפשר באמצעות סעיף זה לקבל לעבודה כל אדם

שנותן העבודה ירצה לקבל, ומצד שני, אנו רוצים למנוע אפשרות של סחבת

מצד הלשכה, אנו מציעים את התיקון לסעיף לאור הביקורת שהושמע בקריאה

הראשונה מצד חברי כנסת שונים.

י. ריפתין:

הייתי מציע שהכנסת תקבע בחוק את סולם

הקרבה המשפחתי, ולא להעמיד את השר

ושירות התעסוקה בלחץ בלתי פוסק של קוביזקטורות שונות.

י. כהן:

אני חושב שצריך לקבוע לא רק סולם של

קרבה משפחתי, כי אם גם את אחוז בני

המשפחה שמותר להעסיק. הייתי מציע שהתקנות לפי סעיף זה יאושרו

לאחר התייעצות במועצה.

ר. שרי:

בסעיף 88 נאמר כי שר העבודה לא יתקן

תקנות על פי הסעיפים 33, 34 אלא לאחר

התייעצות במועצת השירות.

י. ריפתין:

יכולה להיות גם בעיה שקבלת עובד קשורה

בפיטורין של עובד אחר, ולכן שאלת הפטור

מזיקה ללשכה לגבי בן-משפחה טעונה בירוד יסודי.

ע.ע.

מ"ם היור"ר י. אלטונוי: אני מציע לוועדה לקבל את הניוסח המסודר של סר שרי, אולם הייתי מציע למסדר העבודה לשקול אם לא כדאי להוסיף פיסקה המגבילה את מספר הקרובים שאפשר לקבל לעבודה שלא באמצעות הלשכה.

י. לבנה: סעיף 33 חל במיוחד על מפעלים בצורת קואופרטיב משפחתי וכד', ואז אין כל אפשרות להגביל את מספר בני המשפחה המועסקים במפעל.

מ. ארם: אני מציע למחוק את המלים: "או בן זוג".

סעיף 34 אושר בנוסח שהוצע ע"י סר שרי.

מ. י. יונת: קולקטור, י. פתרון, א. רימלט, ח. סיגורי-כהן, ט. ארם.

סעיף 35:

ר. שרי: ברצוני להפנות את תשומת לבכם לכך, כי בסעיף 89 הדין בהעברת סמכויות, הוספנו גם סעיף זה, כלומר, השר יהיה רשאי לאצול מהסמכויות הנתונות לו לפי סעיף זה.

א. רימלט: ברצוני לעורר כמה בעיות:
1. מה הדין במקרה שנותן עבודה זקוק לעובד באופן דחוף ואיננו מקבל אותו, או שמקבל עובד בלתי מתאים?
2. לגבי עבודה הנעשית בצורת של כמה עובדים, מה הדין במקרה שנותן העבודה מקבל רק חלק מהצוות ואיננו מקבל את החלק האחר, האם הוא חייב לשלם לעובד שכר נשלח גם אם לא נשלח העובד הנוסף ואין אפשרות להתחיל בעבודה?

3. האם נותן העבודה חייב לקבל לעבודה בני משפחה של מתחרהו, שנשלחו ע"י הלשכה?

אני רוצה להוכיח עד כמה קשה לקבוע יוצאים מן הכלל.

י. כהן: האם נותן עבודה יכול להעסיק אצלו עובד שלא באמצעות הלשכה ושאיננו קרוב משפחה?

עובד הרוצה להחליף את מקום עבודתו חייב להירשם בלשכה ולחכות מחדש עד שיגיע תורו, או שהוא יכול להחליף את מקום עבודתו באופן אוטומטי?

ר. שרי: בסעיף 42 נאמר, כי התשובות בלשכה עבודה ישלחו לעבודה לפי השיטה

שנקבעה בתקנון השירות, והוסכם כי התקנון יובא לידיעת הוועדה. התקנון יפורסם לפני כניסת החוק לתקפו, על-מנת שביום הפעלת החוק יהיו כל הכלים הדרושים.

ע.ע.

אשר למקרה שנותן עבודה ירצה להעסיק דוקא עובד מסויים, אם יש לכך הצדקה אובייקטיבית, סעיף 43 מאפשר זאת, ומי שרואה עצמו נפגע רשאי לערור לפני ועדת ערר.

אין אפשרות לעבור ממפעל למפעל תוך

פסיחה על שירות התעסוקה.

מה הדין במקרה שנותן עבודה רוצה להעסיק עובד מסוים, אם לא הגיע תורו בלשכה?

ח. מיגורי-כהן:

הפרטים האלה יקבעו בתקנון השירות, ועד לאישור התקנון החדש יפעלו לפי התקנון הישן.

מ"מ היו"ר י. אלמוגי:

סעיף 35, עם התוספת לסעיף 89 - אושר.

סעיף 36:

אינני חושב כי מוצדק להטיל על נותני העבודה להגדיר אם העבודה היא מקומית או בקנה-מידה ארצי. אני חושב כי אפשר להסתפק בכך שנותן העבודה יפנה לסניף הקרוב ביותר של לשכת העבודה, אשר במקרה הצורך יפנה למינהלת השירות.

י. ריפתין:

אני תומך בהצעת חבר-הכנסת ריפתין. חלוקת העבודה בין הלשכות השונות איננה מתפקידו של נותן העבודה, כי אם של הלשכות עצמן.

ט. קלמר:

אני תומך בסעיף זה. יכול להיות מפעל ארצי. מקום שאין לשכת עבודה, ועל-כן צריכה להיות אפשרות לפנות ישר למינהלת השירות.

א. רימלט:

אני חושב שתהיה זו הקלה לנותן העבודה אם יוכל לפנות ישר למינהלת השירות.

ש. בבה:

אני חושש מאוד מפני סעיף זה. תוקמה לשכות עבודה בכל שטחי הארץ. גם בעבודה ארצית יש מרכז החולש על שטחי שיפוט מסויימים, ובן קסימת אפשרות להעסיק עובדים מאיזורים שאין בהם מקורות תעסוקה. אני מציע לבקש מנציגי משרד העבודה לעיין פחדש בסעיף.

מ"מ היו"ר י. אלמוגי:

הסעיף הזה אינו בא לענות על שאלות חלוקת עבודה, יהוא קובע למי חייב נותן-

ד. כוכבי:

העבודה לפנות בקשר לביצוע עבודות מסויימות.

לדעתי, הסעיף הזה יכול דק לפתוח פתח שכל מעביד יפנה ישר למינהלת השירות,

מ"מ היו"ר י. אלמוגי:

וזו תהיה צנטרליזציה מופרזת ומזיקה.

ע.ע.

י. ריפתין:

אני מציע לקבוע שבכל מקרה חייב נותן העבודה לפנות ללשכת העבודה במקום, אך אם הוא סבור שהעבודה היא בקנה-מידה ארצי, רשאי הוא לפנות למינהלת השירות.

ח. מיגורי-כהן:

האם חקלאיים הזקוקים לעובדים בעונות מסוימות, חייבים בכל מקרה לפנות ללשכת-העבודה, גם אם הלשכה היא מרוחקת והעבודה דחופה?

מה הדין לגבי מושבי עובדים שקיימת בהן

עזרה הדדית?

ש. בנה:

סעיף זה נחוץ גם כדי לפתור את בעיות התעסוקה במקומות הדלים במקורות תעסוקה.

ר. שרי:

סעיף 36 קובע את החובה להודיע ללשכת העבודה על הצורך בעובדים, ואם העבודה היא ארצית - למינהלת השירות, אחר-כך בא סעיף 38 וקובע, כי מוסר ההודעה יצא ידי חובתו בפסירת ההודעה למי שמסר, ומי שנמסרה לו ההודעה יעבירה למי שיש למסרה.

נאמר כי "עבודה ארצית" היא עבודה...

וכן עבודה שמבחינת חשיבותה בשביל הטיפול בבעיות התעסוקה היא חורגת, לדעת שר העבודה, מתחום הפעולה של לשכת עבודה אחת, כלומר, באמצעות סעיף זה יכול שר העבודה לפתור בעיות תעסוקה של אנשים במקום שאין בו תעסוקה ע"י העסקתם במקום אחר, אחר-כך בא סעיף 46 הדין בחלוקת עבודות ארציות.

מ"מ היזר"ר י. אלמוגי:

אני מציע לנסח את הסעיף כדלקמן: "מי שזקוק לעובד וחייב בזיקה ללשכת עבודה על פי חוק זה, יודיע על כך ללשכת העבודה שבתחום פעולתה נמצאת העבודה, ורשאי הוא, אם העבודה היא ארצית, לפנות גם למינהלת השירות."

אשר לשאלות חבר-הכנסת מיגורי-כהן,

מושבי העובדים בנויים על יסוד עזרה הדדית, ואין זה אין ללשכת-העבודה, לשכות העבודה תחלושנה על כל הישובים, גם הישובים החקלאיים.

סעיף 36 אשר בנוסח המתוקן ע"י

חבר-הכנסת אלמוגי.